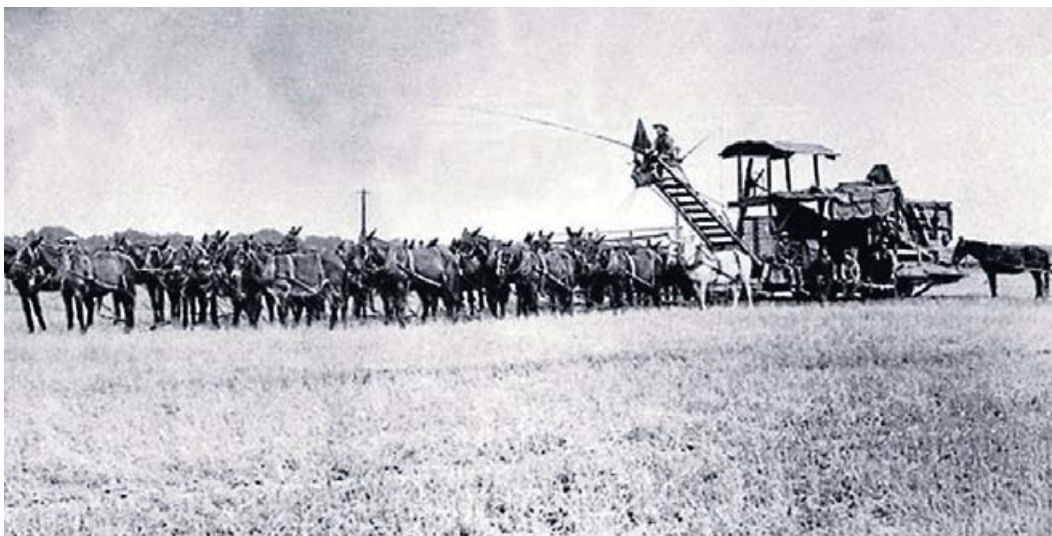

Costumisme tràgic a la plana de Colorado

UNIVERSITAT DE COLORADO

DAVID VIDAL

A l'anciana Edith Goodnough l'han detinguda –i ingressada a l'hospital– per haver mort son germà. En va ple tot Holt, vila imaginària de la plana de Colorado on Kent Haruf (1943-2014) situa tota la seva novel·lística, i també aquesta seva primera obra, *El vincle més fort*, ara recuperada per Periscopi. Un narrador intern, Sanders Roscoe, un veí que en el primer capítol foragita irat un periodista del *Denver Post* que volia tafanejar en les vides dels Goodnough, ens interpel·la i ens convida, en canvi, a seure en silenci davant seu, un diumenge a la tarda, amb un cafè a les mans, mentre ell parla i el vent de la plana de Colorado bat els matolls i els turons de sorra. “Escolta”, ens diu, i comença una narració de la saga dels Goodnough en primera persona, nerviüda i de lèxic acolorit, amb un narrador testimoni que a vega-

des és protagonista, perquè el pare de Sanders i ell mateix van ser més que amics dels Goodnough al llarg de la seva miserable història.

Formalment, aquesta veu narradora interna és potser la diferència més important entre *El vincle més fort* i la trilogia de Holt –*Cançó de la plana*, *Capvespre i Benedicció*–, on es fa servir un omniscient neutral eixut que acull múltiples veus en un diàleg obert. Sanders resulta, això sí, un narrador poc fiable, que no ho sap tot o que sovint posa en dubte el seu propi relat o les seves habilitats –“què coi, si jo no en sé, de descriure dones”– i que es disculpa davant l'audiència –“em perdonareu si no us en sé dir res més...”– per la penombra en què deixa parts de la història.

Ens amanyaga la sonsònia d'aquesta veu narradora; no hi ha aquí un relat fragmentat en fils narratius alterns ni episodis que s'acceleren: hi ha discursivitat memorialística, i menys escena i menys diàlegs que a la trilogia. En canvi, s'hi mani-

festa, primerenc, aquest naturalisme rural, que podria passar per un costumisme amable, detallat i gràfic –un dissabte a la nit a la taverna, una fira rural, com es fa la sega del blat– si no fos per la tragèdia que, fora de camp, amenaça com una ombra els personatges fins que irromp, inapel·lable, i tot ho regira. Roy Goodnough perd escabrosament les dues mans en plena sega, la dona de Sanders perd el fill en un accident de cotxe a la fira, el mateix Sanders perd son pare mentre recull el ramat. El vent que tot ho bat, la sorra eixuta, en són testimonis muts.

Vides complicades

Com a bona saga hi desfilen de fons tot de personatges secundaris, veïns i amics, parlant dels quals Haruf instaura un caràcter amb dues pinzellades i el fa créixer amb noves capes. De fons, ben lluny, arriben somorts els ecos dels esdeveniments de la gran història, la recessió brutal de la Gran Depressió –a penes sentida, perquè no podien viure pitjor–, les guerres mundials o Pearl Harbour.

Haruf és un fanàtic del paisatge, admirador d'un altre creador de mons rurals ficticials com va ser William Faulkner. Una terra eixuta i eixorca, creu, només pot fer homes i dones eixuts i eixorcs, que exploten la terra i són explotats per ella, que es desgasten mútuament fins a l'esllanguiment. El paisatge és una constant mentre els personatges neixen, creixen, malviuen, envelleixen, canvien tant que no es reconeixen ni ells mateixos i un bon dia moren. “Malaguanyada vida, que fa venir basques. Res de tot això no és just, i encara que pensem que ho hauria de ser –diu Sanders–, aquest pensament no val una puta merda”. Així el lector identifica una idea que emergeix mentre la història avança: la vida no pot ser mai plàcida, i quan ho és, només s'està preparant per ser més terrible que mai. ♦

EL VINCLE MÉS FORT
KENT HARUF
EDICIONS DEL PERISCOPI
296 PÀG. / 18,90 €